

Xerrada amb...

Josep M. Espinàs

"A l'escola s'hauria d'entendre la lectura com una diversió"

Miriam Viaplana

Josep M. Espinàs, és el quart escriptor del més nomenat per la Institució de les Lletres catalanes. Per aquest motiu ell oferirà una xerrada el divendres dia 16 a l'Ateneu de Granollers. També per aquest motiu hem volgut parlar amb ell de les seves aventures i viatges, i de la seva personal manera de viatjar.

Josep M. Espinàs és un home polifacètic que tant li agrada fer com deixar de fer i que gaudeix amb tot el que fa mentre pugui mostrar-se tal com és.

—Ara que "l'escriptor del mes" ja porta un cert temps funcionant, es pot dir que ha servit per augmentar el nombre de lectors en llengua catalana, que és en definitiva l'objectiu que es persegueix?

—Encara no es pot fer un pronòstic. Però jo penso que el que hauria de revisar la institució és si els actes que es fan estan en consonància amb l'objectiu de què la gent llegeixi més, i adequar-los perquè així sigui. Potser no s'haurien de fer tants actes públics i orientar-los més de manera directa a la gent que llegeix llibres. De tota manera, jo no sóc la persona adequada per prendre aquest tipus de decisions. Amb l'aportació de tots els que hi hem passat podem donar algunes idees.

—Per què creu que no es llegeix gaire?

—Bé, el clima hi influeix bastant. La gent està acostumada a anar pel carrer i distreure's més en altres coses que no la lectura. A centreuropa el nivell de lectura és molt superior.

També hi influeix la tradició. A l'escola s'hauria d'entendre la lectura com una diversió, i de moment no és així, s'entén com una obligació. Els nois i noies de l'escola haurien d'entendre que això de llegir no és agafar un llibre més o menys seriós, fer una ressença i aprovar o suspendre, sinó que és una tasca que pot arribar a ser molt divertida.

Per aconseguir això, s'haurien de donar llibres que afavoreixin la lectura.

Gran viatger, Josep M. Espinàs, gaudeix dels viatges tranquils on és fàcil connectar amb la gent i arribar fins el fons de l'esperit d'un poble.

—Quines zones li ha agradat més conèixer?

—A mi el que m'interessa molt és el paisatge de secà, parlem d'un viatge a peu, eh? En aquests dos últims anys he fet la Terra Alta i, darrerament, la Llitera, que forma part de la franja de ponent a la frontera d'Aragó. Per l'Empordà o pel Vallès no té sentit fer aquest tipus de viatges que jo faig perquè hi ha una parada de Frigo cada cent metres. L'atractiu d'aquests viatges, és —a més del paisatge— que la gent conserva un caràcter molt fort. L'acostar-me a aquestes formes de vida i a aquesta gent per mi és una experiència apassionant. Passen unes aventures humanes importants.

—Per què li agrada viatjar a peu?

—Per moltes coses. En primer lloc el viatge a peu et permet sortir de la pròpia closca, trencar els costums habituals. Et sents molt més sol amb tu mateix, i això no és negatiu. Et sents més viu com a persona sabent que tens hores per anar caminant, que no saps el que descobriràs. És estrenar una disponibilitat pel que pugui passar i que en la teva vida normal està molt més condicionat. A més em serveix per aprendre a descobrir que a tot arreu hi ha raons per viure d'aquella mane-

ra i que cada persona que trobes és respectable en les seves idees i costums. Això en la closca d'amics que vivim sempre nosaltres en una ciutat no és tan fàcil.

—La solitud, què representa per vostè?

—Potser moltes coses. Jo sé que per molta gent hi ha solituds dramàtiques, però en el meu cas penso que unes estones de solitud són el contrapès necessari per la vida que normalment es fa. És una ocasió per sentir-se respirar més fàcilment i intentar connectar des de la pròpia insignificància amb el món que ens envolta.

—Josep M. Espinàs ha visitat diferents països d'Orient i d'Occident, quin d'aquests viatges repetiria?

—Hi ha dos llocs molt diferents on hi tornaria sempre: Índia i Nova York. Nova York, malgrat que molta gent ho critica, és un lloc que no em faria res anar-hi cada sis mesos una estona perquè és la suma de totes les formes de vida d'avui. A l'Índia es combina un gran respecte per la persona i a l'hora una gran indiferència pels forasters. Però totes aquestes aventures també es poden trobar aquí a prop.

—Com compagina la columna diari que escriu a l'Avul des de fa tretze anys amb la tasca televisiva?

—Cap de les dues coses les faig perquè jo ho triés. Jo no he decidit mai fer res. Si jo escric la columna de l'Avul és perquè

un dia em vaig trobar el director pel carrer i m'ho va demanar, i si he fet programes de televisió és perquè un dia em va trucar un senyor de televisió i m'ho va proposar. Com que no m'he planificat fer-ho, sinó que m'hi he trobat, m'hi sento còmode fent les dues coses. Mentre em deixin seguir actuant com Espinàs, més indiferent fer una cosa com una altra.

Josep M. Espinàs, un home que ha anat fent les coses tal com li anaven venint, sense plantejar-s'ho. No s'atreveix a dir que creu en el destí, però sí en el "destinet" perquè la seva

vida d'alguna manera li ha vingut conduïda.

—Quan era petit, què s'imaginava que seria de gran?

—Jo he tingut molt poca imaginació. No he preparat mai res.

Jo no podia imaginar que faria les coses que he fet i he deixat de fer, perquè a mi m'agrada molt deixar les coses. Penso que això de no encadenar-se un mateix amb el que es vol ser et dona un cert humor i un cert sentit de viure. Jo encara, mentre vagi respirant, estic disposat a acceptar que demà faré una altra cosa.

I Nelson veié la llum

Pam-pam papami Bona nit, ladies and gentlemen, l'"Escurníoles nit" amb vocals. Des d'ara i durant trenta-cinc línies els intentarem posar al dia de totes les desgràcies que passen pel món.

L'alliberament de Nelson Mandela, la victòria anticipada del Barça al Bernabeu, l'an-

versari de Salman Rushdie i la caiguda de l'imperi Tyson són alguns dels esdeveniments dels que deborem anar. Anem per feina.

—Nelson Mandela va ser alliberat diumenge passat, després d'estar 27 anys a la presó. El líder negre en sortir va quedar cegat per la llum i en veure tanta gent i a sobre la seva dona va decidir que passava de la història i que se'n tornava a l'ombra, mentre declarava que "preferixo ser

un màrtir que un martiritzat".

—També el cap de setmana passat va ser una data històrica per Salman Rushdie. L'escriptor, bastant cagat, va celebrar el seu primer aniversari de vida després de la condemna iraniana.

—La totalitat de jugadors del primer equip del F.C. Barcelona s'han posat d'acord i han decidit que avui al vespre guanyarien el Madrid. Tot i que el resultat a hores d'ara encara no l'havien decidit, el

que està clar és que "ja n'hi ha prou, no els hi donarem més peixet".

—El boxador americà Mike Tyson va perdre el títol de campió dels pesos pesants. En el combat decisiu pel que sembla l'àrbitre va comptar molt a poc a poc una caiguda de l'adversari de Tyson. L'àrbitre va rebre un estrany anònim dient que li rebentarien el cap pel que va fer; des d'aquell moment s'ha dedicat a comptar molt bé els segons que li resten de vida.

—Darrera hora: incidents lleus, només 10 morts, estan tenint encara avui a Sud-àfrica en les manifestacions de protesta. Els nadius se senten enganyats i no es creuen que Mandela hagi tornat a la presó. Personalitats diverses han declarat sobre l'assumpte: mentre que Desmond Dudu pensa que tot és una maniobra de Nelson per incorporar-se a la guerrilla, la dona del pres dubta de la fidelitat del seu marit.

L'escurçó Negre

EN PAU

J. TUSELL

